

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ В РОБОТІ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСТВА

Шаповал Олег Олександрович,
слухач магістратури
за спеціальністю «Державна служба»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Упровадження системи «електронного врядування» в діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні динамічно розвивається і з кожним кроком вносить свої позитивні результати.

Дослідженню проблематики електронного врядування, його характеристик та стану впровадження в практичну діяльність присвячено роботи таких провідних науковців, як Дубов Д.В. [1], Шеверда В.А. [2], Юлдашев О. [3] та ін. Але проблема впровадження електронного врядування держказначейства залишається актуальною з огляду впровадження електронного цифрового підпису.

Основною метою статті є аналіз роботи центру з надання послуг електронного цифрового підпису клієнтам казначейства України на безоплатній основі, що є складовою конфіденційності та доступності інформації в процесі обробки її в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Досвід впровадження електронного врядування в роботу органів казначейства, в т.ч. використання електронного цифрового підпису відкриває перед його користувачами низку переваг, серед яких: кожен документ, на який накладено електронний цифровий підпис має юридичну силу; криптографічний захист інформації забезпечує її конфіденційність, що унеможливорює доступ до неї третіх осіб, які не володіють секретним ключем; забезпечує цілісність інформації документу, гарантує його автентичність та убезпечує від внесення несанкціонованих змін; процедура перевірки електронного цифрового підпису виконується комп'ютером безпомилково, що дозволяє уникнути людського

фактору при перевірці звичайного підпису; на документі з накладеним електронним цифровим підписом автоматично фіксується реальний час підписання документа на відміну від дати, зазначеної в самому документі; спрощує та здешевлює процедуру підготовки, обліку та зберігання документів, гарантуючи при цьому їх достовірність; полегшує процедуру візування документа кількома особами.

Щодо технології застосування електронного цифрового підпису, то, відповідно до Закону України «Про електронний цифровий підпис» [5], такий підпис накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа.

Засвідчення чинності відкритого ключа здійснюється за допомогою формування сертифіката відкритого ключа.

Генерація ключів підписувачем здійснюється у відокремленому пункті реєстрації.

Персонал з обслуговування відповідно до регламентних документів забезпечує конфіденційність.

Загальні правила, за якими відокремлений пункт реєстрації проводить реєстрацію підписувачів і надає послуги електронного цифрового підпису, визначені в документі «Правила посиленої сертифікації».

Відповідно до цих Правил можна відокремити такі основні функції та завдання: встановлення підписувачів (фізичних або юридичних осіб), які звернулися з метою формування сертифіката. Підписувач може бути представлений довіреною особою (заявником), якщо немає можливості його особистої присутності. У цьому випадку підписувач надає доручення на подання документів для реєстрації. Виконуються такі функції для зовнішніх клієнтів – учасників бюджетного процесу; перевірка даних, обов'язкових для формування сертифіката, і даних, що вносяться до нього на вимогу підписувача; ознайомлення підписувачів з умовами обслуговування сертифікатів ключів, передбачених політикою сертифікації та регламентом роботи Акредитованого центру сертифікації ключів; приймання та реєстрація звернень, заяв і запитів

підписувачів на скасування, блокування та поновлення сертифікатів; забезпечення доступу користувачів до ресурсів чинних, скасованих, блокованих сертифікатів ключів, запит на формування яких надавався через відокремлений пункт реєстрації.

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» [4] відокремлений пункт реєстрації Акредитованого центру сертифікації ключів забезпечує захист персональних даних підписувачів.

Необхідно зазначити, що генерація ключів здійснюється за допомогою надійних засобів електронного цифрового підпису. Надійні засоби повинні бути підтверджені сертифікатом відповідності або позитивним висновком за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації, отриманим на ці засоби від Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Робота відокремленого пункту реєстрації Державної казначейської служби України забезпечується сучасним програмно - технічним комплексом у складі якого використовуються програмні рішення, які забезпечують високий рівень надійності захисту інформації.

Таким чином можна зробити висновок, що завдяки створенню Акредитованого центру сертифікації ключів Державної казначейської служби України, та упровадження програмно-технічного комплексу «Клієнт казначейства - казначейство», стали відкриті широкі можливості дистанційного обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, зокрема, підготовка та проведення ними фінансових та платіжних документів через мережу Інтернет з використанням надійних засобів захисту.

Запровадження електронного документообігу в частині надання в електронному вигляді документів та звітності призведе до економії часу, коштів та витратних матеріалів.

Література:

1. Дубов Д. В. Основи електронного урядування : навч. посіб. / Д.В.Дубов, С. В. Дубова. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 176 с.
2. Шеверда В. А. Електронне урядування як спосіб підвищення ефективності системи державного управління / В. А. Шеверда // Менеджмент за умов трансформаційних інновацій: виклики, реформи, досягнення : матеріали міжнар. наук. конф., м. Суми, 10-12 травня 2007 р. - Суми : СОІППО, 2007. - Ч. 2. - С. 168.
3. Юлдашев О. Електронне урядування: проблеми та перспективи / О.Юлдашев // Персонал. - К. : МАУП, 2007. - № 10. - С. 42-46.
4. Про захист персональних даних : Закон України // ВВР України. - 2010. № 34. - С. 481.
5. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 № 852-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.
6. Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2004 № 903 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/903-2004-%D0%BF>.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Л. Ю. Гордієнко